

KRATAK PREGLED USLOVA POSLOVANJA I REZULTATA RADA CBBiH **U 2016. GODINI**

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) posluje u skladu sa zakonski definisanim ciljevima i zadacima, prvenstveno osiguravajući stabilnost domaće valute po modelu valutnog odbora.

Uprkos pogoršanim uslovima za investiranje sredstava deviznih rezervi na međunarodnim finansijskim tržištima, prije svega na tržištu eurozone, na kojem CBBiH, u skladu sa zakonskim okvirom, investira više od 95% sredstava deviznih rezervi, CBBiH je uspjela 2016. godinu završiti s pozitivnim finansijskim rezultatom.

Nepovoljni uslovi za investiranje sredstava deviznih rezervi na međunarodnim finansijskim tržištima su dodatno pogoršani u 2016. godini; prosječni tromjesečni euribor je sa -0,02% u 2015. godini smanjen na -0,26% u 2016. godini (što je drastično smanjenje u odnosu na 2008. godinu kada je iznosio 4,63%). U 2016. godini je, prvi put u historiji, zabilježen negativan prinos na njemačke desetogodišnje obveznice. Prinosi na jednogodišnje, dvogodišnje i trogodišnje obveznice većine zemalja članica eurozone su već više godina negativni. Posljedično, prosječna ponderisana kamatna stopa na devizne rezerve CBBiH iznosila je svega 0,32%, što je za 3 bazna poena niže u odnosu na 2015. godinu, i čak 3,86 procentnih poena niže u odnosu na 2008. godinu.

Finansijski položaj CBBiH za 2016. godinu pokazuje da je ukupna aktiva, odnosno pasiva, CBBiH za 10,67% veća u odnosu na 2015. godinu. Ukupna bilansna suma na dan 31.12.2016. godine iznosila je 9.609.058 hiljada KM, od čega su devizne rezerve (strana aktiva) iznosile 9.531.144 hiljade KM. Monetarna pasiva CBBiH, koja se sastoji od gotovog novca u opticaju, depozita banaka i depozita ostalih domaćih rezidenata, krajem 2016. godine je iznosila 8.926.339 hiljada KM. Ukupni kapital i rezerve su krajem 2016. godine iznosili 667.432 hiljade KM.

Bilans uspjeha pokazuje da najveći udio u prihodima čine prihodi od kamata. U 2016. godini su iznosili 28.740 hiljada KM (+0,93% u odnosu na 2015. godinu). Neto realizovani dobiti od prodaje vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju u 2016. godini iznose 8.383 hiljade KM i za 15.883 hiljade su niži u odnosu na 2015. godinu. Operativni troškovi u 2016. godini su niži za 2.672 hiljade KM u odnosu na 2015. godinu, pri čemu i dalje najznačajniju stavku čine troškovi osoblja koji su u 2016. godini iznosili 18.929 hiljada KM (-7,36% u odnosu na 2015. godinu). Ostali administrativni i operativni troškovi, te troškovi održavanja su manji u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu kao rezultat nastavka politike racionalizacije troškova i stvaranja ušteda.

U vezi s poštovanjem aranžmana valutnog odbora, Zakon o CBBiH zahtijeva da njene neto devizne rezerve uvijek budu veće od njene monetarne pasive. Neto strana aktiva, koja predstavlja razliku neto deviznih rezervi i monetarne pasive, na dan 31.12.2016. godine iznosila je 602.647 hiljada KM.

Neto dobit za 2016. godinu iznosi 14.062 hiljade KM od čega je 60% neto dobiti (8.437 hiljada KM) raspoređeno na račun obaveza prema državnom budžetu, a 40% neto dobiti (5.625 hiljada KM) raspoređeno u generalne rezerve CBBiH. Uprkos navedenim nepovoljnim uslovima investiranja sredstava deviznih rezervi, te samim tim i nepovoljnim uslovima poslovanja, CBBiH je u periodu 2008.-2016. godine ostvarila oko 519,4 miliona KM dobiti, od čega je na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, koje je zaduženo za budžet institucija Bosne i Hercegovine, transferisano oko 311,7 miliona KM, što je dato u sljedećoj tabeli:

Tabela T1. Raspodjela dobiti CBBiH za finansijske godine 2008.-2016. (svi iznosi izraženi su u milionima KM)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Ukupno 2008.- 2016.
DOBIT	199,4	95,8	33,2	45,9	34,1	30,1	35,4	31,4	14,1	519,4
Raspodjela dijela dobiti u budžet institucija BiH	119,7	57,5	19,9	27,6	20,5	18,1	21,2	18,8	8,4	311,7
Raspodjela dijela dobiti u generalne rezerve u kapitalu	79,7	38,3	13,3	18,3	13,6	12,0	14,2	12,6	5,7	207,7

Izvor: CBBiH

CBBiH je u periodu 1997.-2016. godina, ostvarila ukupnu dobit u iznosu od oko 967,3 miliona KM, od čega je na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, koje je zaduženo za budžet institucija Bosne i Hercegovine, raspoređeno oko 429,4 miliona KM.

Zakonskim okvirom su jasno propisani finansijski instrumenti u koje je moguće ulagati devizne rezerve CBBiH. Kako dostupne prognoze i očekivanja kretanja kamatnih stopa i prinosa, te kretanja cijene zlata i kursa dolara, ukazuju da će oporavak u eurozoni biti usporen i neuravnotežen, ne može se u skorijem roku očekivati značajnije poboljšanje uslova za investiranje na međunarodnim finansijskim tržištima na kojima CBBiH, u skladu sa zakonskim okvirom, investira sredstva deviznih rezervi.

CBBiH će i u narednom periodu ostati dosljedna politici investiranja u kojoj je sigurnost portfolija deviznih rezervi na prvom mjestu, u skladu sa zakonski definisanim ciljevima i zadacima.

Kako se očekuje da će kamatne stope i prinosi na međunarodnim tržištima ostati na aktuelnim niskim i negativnim nivoima, biće teško ostvariti značajan nivo profitabilnosti u narednim periodima. Naime, usljed zakonskih ograničenja i uslova na finansijskim tržištima neizvjestan je budući nivo ostvarenih kamatnih prihoda od investiranja sredstava deviznih rezervi koji bi obezbijedio pozitivni finansijski rezultat, a time i transfer dijela profita CBBiH na račun institucije zadužene za budžet Bosne i Hercegovine.